

TEKOČE UČENJE

Skavti smo pri svojih dejavnostih veliko v naravi, pa je kljub temu včasih niti ne opazimo. Hodimo, se igramo, marsikaj počnemo, ne da bi se sploh ustavili in naužili vsega, kar nam ponuja. Da bi znali ohranjati z naravo dober in predvsem odgovoren odnos, ji moramo dati priložnost, da nas očara in prevzame. Občudovanje in doživljanje narave lahko udeležencem omogočimo tudi z izvajanjem dejavnosti po metodi tekočega učenja, ki jo je razvil Joseph Cornell.

V nadaljevanju je kratek opis metode in dejavnosti. Vse je povzeto po njegovih knjigah: Približajmo naravo otrokom (Mohorjeva družba, Celje 1994, krajšava PNO), Veselimo se z naravo (Mohorjeva družba, Celje 1998, krajšava VSZN) in Potovanje v srce narave (Mohorjeva družba, Celje 1998).

Vzgojne metode, ki jih Joseph Cornell podaja v svojih knjigah, ljudem vseh starosti omogočajo vzpostavitev pozabljenega stika z naravo. Razvil jih je na osnovi izkušenj mnogih naravoslovcev ter jih dopolnil s svojim pedagoškim znanjem in globoko ljubeznijo do vsega živega.

Tekoče učenje (ali učenje s srcem) poteka preko štirih stopenj. Pri vsaki stopnji je predlagana ena dejavnost, dopisano pa je tudi, kje najdete podobne dejavnosti (če ste opisano že izvajali ali pa se vam ne zdi primerna za vašo skupino).

Najbolj smiselno je, da izvedete vse dejavnosti po predlaganem vrstnem redu.

1. STOPNJA – VZBUDITEV NAVDUŠENJA (PREPROSTE DEJAVNOSTI ZA USTVARJANJE VZDUŠJA V SKUPINI)

Brez navdušenja ne moremo nikoli doživeti smiselne izkušnje narave. Navdušenje ne pomeni divjega poskakovanja od vznemirjenosti, temveč miren, a silovit tok osebne zavesti in globoke čuječnosti. Brez takšnega navdušenja se le zelo malo naučimo.

Predlog dejavnosti: NETOPIR IN VEŠČA (PNO, str. 94)

Pripomoček: trak za oči.

Skupina naj oblikuje krog v premeru 3 – 5 metrov. En igralec naj bo netopir in naj pride v krog, kjer mu zavežemo oči. Tri do pet otrok določimo za veščice in tudi oni stopijo v krog. Netopir poskuša ujeti veščice. Kadarkoli zakliče: „Netopir“, mu veščice odgovorijo: „Veščica“. Netopir izsledi in odkrije veščice tako, da posluša, od kod se odzivajo. Da to zazna, mora biti netopir zelo zbran. S to igro razvijamo koncentracijo, še zlasti takrat, ko netopir istočasno zasleduje več veščic. Igra je še zanimivejša, če je v krogu več netopirjev hkrati.

Podobna dejavnost: SOVE IN VRANE (PNO, str. 72)

2. STOPNJA – USMERITEV ALI OSREDINJANJE POZORNOSTI

Učenje je odvisno od zbranosti. Samo navdušenje ne zadostuje. Če smo raztreseni, se ne moremo živo zavedati ne narave ne česa drugega. Zato moramo svoj navdušenje mirno osrediniti.

Predlog dejavnosti: NENARAVNA STEZA (PNO, str. 40)

Pripomočki: predmeti, ki ne sodijo v naravo. Potrebna je predhodna priprava!

Izberemo 15 - 20 m dolgo stezo in po njej razporedimo 10 - 15 predmetov, ki jih je naredil človek. Nekateri izmed njih naj bodo dobro vidni, spet drugi naj se dobro zlijejo z okoljem, da jih je težje odkriti. Nato naj gre vsak otrok posamično in v časovnih presledkih po stezi in poskuša najti (vendar ne pobrati) čim več predmetov. Ko pridejo do konca steze, nam na uho zašepetajo, koliko predmetov so videli. Če nihče ni našel vseh predmetov, lahko poskušajo še enkrat. Igro zaključimo tako, da

se pogovorimo o tem, kako živalim njihove varovalne barve pomagajo. Otroci grejo nato lahko na lov za drobnimi maskiranimi živalicami (žuželkami, pajki itd.). Igro lahko igramo tudi tako, da udeležence razdelimo v dve skupini in nato ena za drugo pripravi nenaravno stezo.

Podobna dejavnost: LOV ZA ZAKLADOM (PNO, str. 76)

3. STOPNJA – NEPOSREDNA IZKUŠNJA, DOŽIVLJANJE

Ko se postopoma zberemo, se začnemo bolj zavedati tega, kar slišimo, vidimo, se dotikamo, vohamo in sprejemamo kot navdih. Z mirno zbranostjo bolj občuteno vstopimo v ritem in tok narave okrog sebe. Zbranost ustvarja notranji mir in odprtost, ki nam omogočata, da doživljamo naravo neposredno in brez motečih misli.

Predlog dejavnosti: SREČANJE Z DREVESOM (PNO, str. 26)

Pripomočki: trakovi za oči (en na par).

Razdelimo se v pare. En iz para miži, drugi pa izbere drevo v bližini in svoj par po čim bolj zapleteni poti pelje do njega. Pri drevesu se mižeči podrobno spozna z njim, ga pretipa, ovoha, okuša ... Nato vodeči odpelje svoj par do izhodiščne točke. Mižeči odpre oči in poskusi uganiti, katero drevo je „spoznal“. Nato se vlogi zamenjata.

Podobni dejavnosti: FOTOGRAFSKI APARAT (VSZN, str. 104), SLEPA STEZA (PNO, str. 28)

4. STOPNJA – DELITEV NAVDIHA Z DRUGIMI

Doživljanje odpira globoko zavedanje. Ko svoje izkušnje oziroma doživljanje delimo z drugimi, postane čistejše in trdnjše.

Predlog dejavnosti: RECEPT ZA GOZD (PNO, str. 54)

Pripomočki: papir, pisala.

Vsak otrok dobi izmišljeno lastninsko pravico do enega hektara zemlje. Na tej površini lahko ustvari svoj sanjski gozd, v katerem bo toliko dreves, živali, gora in rek, kolikor jih bo hotel imeti. Naj uporabi vso svojo domišljijo. Mlajšim otrokom lahko pomagamo z besedami: „Da bo tvoj gozd čudovitejši, mu lahko dodaš slap, nevihto ali večno mavrico ...“ Otroci naj napišejo, kaj vse je v njihovem gozdu, nato pa naj gozd tudi narišejo. Igro končamo tako, da skupaj z otroki ugotavljamo, ali bodo njihovi gozdovi leto za letom lahko preživel. Pogledamo, če so izbrali vse predstavnike prehrabne verige: rastlinojede živali, rastline in razkrojevalce (mravlje, gobe, bakterije). Pozabiti ne smejo tudi komaj opaznih dejavnikov kot sta prst in podnebje.

Podobne dejavnosti: MEDITACIJE V NARAVI (VSZN, str. 113), PISANJE PISMA (VSZN, str. 117), PTICE NEBA (VSZN, str. 120), PRIPOVEDOVANJE ZGODBE IN POGOVOR O NJEJ (npr. sv. Frančišek).

Programsko orodje je nastalo v okviru projekta V NARAVI SEM DOMA.

ŠVICARSKO - SLOVENSKI PROJEKT JE PODPRT S SREDSTVI ŠVICARKEGA PRISPEVKA RAZŠIRJENI EVROPSKI UNIJI.

Swiss Contribution

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

ZSKSS

ZDRUŽENJE SLOVENSkih KATOLIŠKIH SKAVTINJ IN SKAVTOV
SLOVENSKA SKAVTSKA ORGANIZACIJA
Ulica Janeza Pavla II. 13
1000 Ljubljana